

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketici enflasyonunun yüzde 21, üretici enflasyonunun ise yüzde 51 oranlarında olduğu ve gübre fiyatlarının son bir yılda %342 seviyesinde yükselişin üreticiler için girdi maliyetlerini artırdığı ve önüne geçilemeyen bu fiyat yükselişi nedeniyle pek çok üreticinin ekim öncesi alt gübre atamadığı bilinmektedir.

Ekim yapılan ürünlerin hasat dönemi yaklaşırken kar yağışı ve yağmurlar nedeniyle verimin artması iyi bir gelişme olmasına karşın ürün artışını sağlaması bakımından üst gübre atmak elzemdir ve acilen çiftçimize bedelsiz üst gübre desteği verilmelidir.

Gübrenin hammaddesi %85 oranında ithaldir. Çiftçinin ilkbahardan sonbahara kadarki sürede, ürünün çeşidine göre değişen dönemlerde uyguladığı gübreleme işlemi, bitkinin ihtiyacı olan kalsiyum, azot, fosfor, magnezyum, potasyum gibi besinleri sağladığı için hayati öneme sahiptir.

Doğalgaz, fosfat kayası, potas tuzu, amonyak, nitrik asit, sülfürik asit ve fosforik asit gibi maddeler, gübrenin hammadde ve ara girdileri ve Türkiye'de hammadde kaynakları bulunmadığından kimyasal gübre sektörü %85'in üzerinde dışa bağımlıdır. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın verilerine göre Türkiye, azotu Çin, Mısır, Rusya ve İran'dan, fosforu, Kuzey Afrika'dan, potasyumu ise AB ülkelerinden ithal ediyor.

Gübre fiyatında %342 artış olması her geçen gün daha da büyük sorunlara neden olmaktadır çünkü Gübre, ekilen ürüne göre değişiklik gösteren bir tarımsal girdi olup İçerdiği azot, fosfat vs. oranlarına göre adı, duyulan ihtiyaç ve fiyatları da değişiklik göstermektedir.

TÜİK'in verilerine göre "gübre ve toprak geliştiricilerin" fiyat endeksi, Eylül ve Ekim arasında %15, Ekim 2020-Ekim 2021 arasında ise %90,15 yükseldiği bilinmektedir.

Veriler, Tarım ve Orman Bakanlığı'na ait olup, 2021'de rekor fiyat seviyelerine ulaşılmıştır.

Buğday, arpa, yulaf, mısır gibi tahıllar başta olmak üzere hemen her bitkide kullanılan DAP gübre fiyatı son Bir yılda 2.410TL/tondan 13.500 TL/tona çıkmıştır

Fiyatı bir yılda 1860 TL/tondan 13.500 TL/tona çıkmıştır.ÜRE üst gübre azot miktarı en yüksek gübredir.

Gübre fiyatlarında görülen yüksek fiyat artışlarındaki en önemli nedenler Türkiye'nin gübrenin hammaddesinin hemen hemen tamamında net ithalatçı olmasıdır.

Yıllara Göre Gübrenin Dış Ticareti (\$)

	İthalat
2013	1 milyar 613 milyon
2014	1 milyar 593 milyon
2015	1 milyar 304 milyon
2016	1 milyar 240 milyon
2017	1 milyar 380 milyon
2018	1 milyar 220 milyon
2019	1 milyar 421 milyon
2020	1 milyar 130 milyon
2021 (*)	1 milyar 400 milyon Kaynak: TÜİK

Finansman, çiftçiye yeterli olmuyor. Çünkü maliyetleri %200'ün üzerinde artmış durumdadır.

İklim değişikliği ve yeşil mutabakat faaliyetleri kapsamında organik gübre kullanımının artırılması, teknolojik gelişmelerin takip edilmesi önemli adımlar arasındadır.

1954 yılında Azot Sanayi T.A.Ş. adıyla kurulan, Kütahya, Samsun, Gemlik, Elazığ'da tesisleri bulunan kuruluş 1984'te, Türkiye Gübre Sanayi A.Ş. (TÜGSAŞ) adlı kamu iktisadi teşekkülü altında faaliyetlerine devam etti. 1998'de özelleştirme kapsamına alınan TÜGSAŞ'ın toplam üretimdeki payı yüzde 45 civarındaydı. TÜGSAŞ'a bağlı Gemlik, Kütahya, Samsun tesisleri ile o dönem ÜRE üreten tek kuruluşu İGSAŞ, 2004 yılında özelleştirilerek özel şirketlere devredilmiştir.

Bugün devlete ait fabrikalarımız olsaydı, ithalata devam ediyor olsak bile, bugünkü fiyatların çok çok altında gübre üretilirdi. Hiç olmazsa üretilen gübreler maliyetine çiftçiye satılırdı. Maliyetler bu kadar artmamış olurdu.

Dolayısıyla gübresiz ekim yapınca rekoltede düşüş meydana geliyor. Rekolte düşüşü de bir nevi kuraklık olmasa bile gübrenin kuraklığını meydana getirecek. Türkiye'de, çiftçinin en önemli girdi kalemi gübrenin 2022 fiyatlarının ne olacağına ilişkin endişelerin giderilmesi ve çözüme yönelik çalışmaların hızlandırılması adına bu konuda Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla. 16.03.2022

[Handwritten signatures and names of members of the Parliament]

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

Bare KARADAĞ
Samsun

Veli AĞABA
Malatya M.

Turab KAYAN
Lüleburgaz

Nurhayat Altın Kayar
Bursa M.

Murayyan ZEVRİN
Adana M.

Ali İzzet
Antalya M.

Hüseyin Yıldız
Aydın M.

Deniz KAVUZ YILMAZ
Zonguldak Milletvekili
1923
GRUP BAŞKANLIĞI

3290 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Mustafa Tuncer	Ankara	M. Tuncer
² Ali Seker	İstanbul	Ali Seker
³ Gamze TASCER	ANKARA	Gamze Tascer
⁴ Mehmet ÖKER	Burdur	M. Öker
Ali Haydar HAKVERDİ	ANKARA	Ali Haydar Hakverdi
Alp Arslan	Mersin	Alp Arslan
⁷ Mahir POLAT	İzmir	Mahir Polat
⁸ Suzan Şahin	Hatay	Suzan Şahin
⁹ İRFAK KAPLAN	Gaziantep	İrfak Kaplan
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

